

SZABOLCS.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelenik minden vasárnapon.

Kiadó-tulajdonos: a „szabolcsmegyei lapkiadó-társulat.”

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.

Szerkesztői iroda, hová a lap szellemi részét tárgyzó küldemények intézendők: A ref. lelkeszi lak.

Bérmentellen levelek csak ismert kezekből fogadhatnak adni. A kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal.

hová az előfizetési pénzek, a lapba szánt hirdetések és felszámolások küldendők: Nagytér 136. sz. a.

Hirdetési díjak:

Minden 5 hasábos petit-sor egyszeri hirdetésnél 5 kr. többszörrel 4 kr.
Terjedelmes hirdetések többszöri beiktatása, kedvezőbb feltételek alatt eszközölhető.
Minden egyes beiktatás után kincstárilleték 80 kr.
A nyilt-terben minden három hasábos garmon-sor díja 20 kr.

Az előfizetők, a hirdetések megszámlálásánál, 20%-nyi kedvezményben részesülnek.

Választási törvények.

Gyönyörűségesen haladnak dolgaink! Az országgyűlés napról napra — újabb jelet adja annak, mily hűségesen küzd a népjogok mellett!

Határozott lépésekkel haladunk az absolutismus felé, a kormánypárt minden lehetőt elkövet, hogy uralmát ad infinitum biztosítsa! Magyarországnak ily üzelmek mellett szomorú kilátásai vannak a jövőhöz! Fejlődése nem gravitál teljességgel egy szabadelvű jogállam felé, még megérjük egy pár év múlva, hogy onnan felülről vezessék ki a képviselőket.

A tárgyalás alatt levő „választási törvények“ legalább ide látszanak igen sok tekintetben mutatni; ugyanis:

A „választási törvények“ egy pontja azt tartalmazza, hogy aki az előző évben adót nem fizetett, az a választási névsorba be nem írathatik!

Hiszen ha ebben az a cél volna pusztán, hogy az adót mindenki befizesse, hogy ennél fogva az államháztartásban akadályok ne merüljenek fel, nem lenne elegendő semmi szavunk, azonban visszaemlékezve a legközelebb mult időkre, midőn láttuk az óriási visszaéléseket, itt ott az önkény hosszú kezét; ha figyelembe vesszük azon körülményt, hogy ebben a nyomozott időben az ellenzéki városok az adófizetés tekintetében semmi kedvezményben nem részesültek: látnunk kell azt, hogy itt igen szabad kéz van engedve az adóügyi személyzetnek, hivatali kőrnek, hol lehetnek ugyan, s minden bizonynyal vannak is részrehajlatlan hivatalnokok, de tudnunk kell, hogy az államhivatalnokoknak már eskü által is a kormány érdekeit kell előmozdítani.

Egy másik pont szerint a vizsgálati fogságban levők szintén nem bírnak választási joggal.

Itt ismét a legközelebbi választások idejére kell visszaemlékeznünk. Eleven emlékeztünkben élnek még a visszaélések! Tudjuk, hogy azon fel, melynek a hatalom kezében volt, itt-amott az országban mily önkényűleg fogatta be az ellenfél embereit. De van ennek még egy szomorúbb oldala is. E pont, — legalább még eddig egészen úgy látszik, mintha a képviselőjelöltek ellen lenne irányozva, tudjuk, hogy választható csak az, aki egyszersmind választó is. Most ha elgondoljuk, hogy az ily törvény ágisa alatt mily könnyen lehet belekötöni egy képviselőjelölt programjába, igazoltnak találjuk, ha nem igen taposunk a törvény ezen pontjának.

Legsérlemesebbnek találjuk azonban városiakul azon körülményt, hogy ott csak az lehet választó, akinek háromszobás háza van, míg ellenben a községekben ilyen megszorítás nem tétetik. Itt önként látszik az, hogy a választók értelmesebb része szűkebb térre szorítottatik, míg a tudatlanabb, szegényebb, s épen ezért könnyebben megvesztegethető, földesuri kegytől s más

egyéb érdekektől függő népnél ez nem történik. Miért? Egy kis gondolkodás könynyen kezünkbe adja a helyes felelet valódi fonálát.

Valóban szomorú kilátásaink vannak a jövőre! Hogy mit hoz az idő? Isten tudja, de hogy ezen normális viszonyok segíthessenek: bátrak vagyunk felette kételkedni.

A vidéken általában véve nagy ellen-szenvel, mondhatni elkeseredéssel fogadtatnak e sérelmes törvények, pedig egy országban a törvények tisztelete nélkül nem létezhetik tiszta erkölcs és üdvös haladás, de igen minden rendetlenség, ziláltság és visszahatás. Jó volna ezeket komoly figyelemre méltatni az illetőknek.

Megjegyzések

a „Szabolcsmegyei és hajdukerületi közlöny“ „Közös iskola“ című közleményére.

(Folytatás)

Mindenek előtt az „orthodox protestans papság“ kifejezésre vonatkozna meg kívánom jegyezni, miszerint a szó tulajdon értelmében a természetnek ily csodaszülöttjei nem lehetnek.

A reformatio a lelkiismeret szabadságának győzelmes harca volt a lelkek zsarnokával, s midőn az emberiség öröklött jogait kívánta, nem tekinthette feladatának, hogy a leoldott láncok helyét, a szabadság nevében saját igájába kötözze le a megmentett lelkeket. Calvin a Sertvét megégetéséért saját felekezete ítélte el.

A protestantismus a lelkek szabadságát, s a szellemnek a világosság utain való tovább fejtesét irta zászlajára, s ezen elvekért küzdve haladott folytatónan előre, — és ha volnának is a protestansok között olyan lelkesek, kik ezen elvek ellenére a sötét-szolgálatában kovcsolódnak, a lelkek rabságának lánczait: mi ezeket megtagdónok, ezek nem lehetnének protestans lelkesek ezeket mint báruányörbe gőzözött farkasokat üldözni meg szünnünk! Igen t. czikkiró ur ha ismer ilyen protestans papot állítsa penlegre, orszorra a nyilvánosság előtt, mi védeni nem fogjuk, de egyesek bánórt ne ítélje el az egészét!

Azonban, — úgy látszik — szerző a felvilágosodás utain való előhaladást, ugyanazonosítja „a korszellem modern eszméi“ után való lázas rohannással s orthodoxoknak nevezi azokat, kik a korszellem bálványai előtt menten arcra nem borulnak, s elölkvén lábaink alól a vallástételeket, melyeknek alapján egyvázi szolgálatra hivatattak, a tudomány legújabb vívmányainak dicsőített magaslataira sem állanak!

Mi ezt nem tehetjük, mert bár bensőnkben meggyőzőknek ismerhetjük el Darwin érvelését a fajok keletkezéséről, gyönyörrel tanulmányozhatjuk az atheista Büchner „Erő és anyag“ tanát, de ugyan mit mondana egy protestans templomi gyülekezet, ha a szószokról egy ilyenforma beszédet hangolnának.

Atyámfiai férfiak! nekem mint protestans lelkesnek, kötelesem a felvilágosodás terjesztésén, és a kor tudományos műveltségének alapjaira állanom, — e hivatásomból kifolyólag hirdetem ti útektek, hogy mindaz, a mit eddig a vallásból tanultatok, csak hazugság, Isten nimesen, Lelánde a nagy csillagság mondja: „Az egész eget átkutatam, és seholszem találtam Istenteket nyomáram.“ A mit pedig az ujkor e nagy prófétaja mond igazabb, mint a mit a régiek mondtak, azok nem kutatták át az egész eget, tehát nem tudhattak semmit. Ezután nem is fogjuk e lázat Isten házának nevezni, hanem az „anyagháznak“! Itt többé nem is fogjuk Istent imádni, minek imádnánk nem létezőt, hanem imádni fogjuk az erőt és anyagot, mert ez mindenütt létezik; ez, a nagy próféta Büchner szerint, halhatatlan, végtelen, változhatatlan, méltóságos, tehát egyedül méltó az imádsásra. Isten nem lévén, a világ sem teremthetett általa, az ujkor próféták megegyező nézeteik szerint ugyan az ujkor által kiáltal teremtetett, anyi azonban bizonyos hogy erő és anyag örökül fogva való, és örökké való, tehát az Isten és világ mindögy, ez a teremtető ez a teremtetett is egyszersmind. Az ujkor tudományos fölfedezéseinek világánál kell tudatára ébrednünk annak is, hogy mennyira tévhitben neveltettünk mi fel emberi származásunkra nézve. Igen, úgy tanultuk hogy Ádám-tól és Évánól származunk, kftet az Isten földből te-

remtetett, de ez ismét nem igaz, mert Davinnak a fajok keletkezéséről írott böleléteiből megtanulhatjuk, miszerint a „tengeri assidia“ volt azon önlény mely az állatvilág embrióját magában hordotta, s ebből állott elő a tökéletesedés léncszeméin menve, a majom, melynek leszármazásai mi vagyunk; mi tehát atyámfiai leszármazási táblánk s nemes lelvünk értelmében kvalifikált majmok vagyunk, szellem és lélek nélkül, kétségűkülívvé teszi ezen igazságot a szelleműs lélektan író „Friedrich“ a ki így szól: „ugyanazon erő, mely a gyomor által emészt, az agy által gondolkodik stb. tehát az agy ugyanazon erők összetétele mint a has, és így a szellem is anyag, — így vagyunk fölrvezetve a lélekroli hitünkre nézve is, a lélek is csak anyag, nem egyéb mint az agyvelő, ez bizonyos onnan, mert „Flourens“ egy tyuának agyvelőjét leszedelvé, annak lelki működése megszűnt, de léte továbbra is fennmaradt! Gyermekei az erők és anyagnak, atyámfiai, a vallas ily megterhatatlan alapokon nyugodván, elvetendő annak erkölcsana is, a vallas erőnyre, munkára nem lelkesíthet benneteket: de ez új tanok méhökben hordják a szépet és nemesérti küzdelem magvait lelkesüljezek őseitek egyszeri erőnyéiert, s megvetvén a biblia ámitó tanait, melyek Istenről, emberről és lélekről tanítanak, teygetek az új vallas evangéliumává a tudomány nagyserű vívmányait, és gondolkodzatok ész nélkül, lelkesüljete lélek nélkül, mert ti soha nem lesztek semmivé, ha átméteket az anyag összegében melyben fölvaldatok, lelkesüljete!...

Ugyan mondja meg czikkiró, hogy e csak kóstoló gyanánt ide írott modern predikáció hallatára, mit tenne lelkeszédő egy protestans gyülekezet?....

En azt hiszem, hogy maga czikkiró nem helyeselné, pedig ha elfogadjuk az előzmenyeket, el kell fogadnunk a következményeket is, az okból folynak az okozatok. És ha legalább is bosszantó volna, például egy hittanszaki könyvtár rendezése meghívott szakferült a nyilvánosság előtt sarral dobálni azért, mert a theologiai könyvek sorozatába fel nem vette Paul de Kock regényeit, sem a Nagy Ignác „szunyog“-jait, vagy a Vas Gereben „tormagyókereit“: épen ily bosszantó volna, egy a helvét hittavlas alapján szervezkedett gyülekezet által meghívott lelkészőtől azt kívánni, hogy a szószökök, római, ágostai, unttárius, vagy épen atheista tanokat hirdessen, s a mely lelkesz, hogy az előzmenyekben visszaélne a gyülekezet bizalmával mely őt kebelébe hívta! A mely lelkesz, gyülekezetek hittavlasának szemellenben prédikál, az nem orthodox, a mely lelkesz hiveivel imádkozik, kötelességét teljesíti, és azért nem orthodox! Ha egy lelkesz a kitbuzgóságot az ember lelki boldogságára legfőbb forrásának tartja, azért nem orthodox; mert a krisztusi tanokban lefektetők: nagyserű eszmék, világboldogító örök igazságok lesznek mindög, s csak új kifejezési alakokban ismételtetik magokat, de élvüni nem fognak soha, ha szinte az egyház és vallas megsemmisülne is! Ha már kitbuzgóság alatt nem vak buzgóságot értünk, hanem a krisztusi magasztos elvekréti lelkesedést: azonnal beláthatjuk, hogy a kik az elvekréti lelkesedést emelik, nem ellenségei a felvilágosodásnak, még akkor sem ha imádkozni tanítják a gyülekezetet, mert bár az ima „felfedezésekkel“ nem gazdagította az ismeretek országát, de a világ szerelmébe elmerült lelkeket mégis magasabb tájakra szokta emelni, mint akár a piazcon, akár börtén, akár dolgozó műhely mellett elméledés!

A kenyékereset a test, az ima a lélek munkája!

A protestans orthodox papság egyik ismeretök jele gyanánt mutatja fel azt is czikkiró, hogy ezek a helvéziai és ágostai vallástételek egyesülését évtizedek óta gátolják. Nem tudom, hogy vajjon czikkiró gondolkodott-e komolyan e tárgyról, — én azt hiszem alighát Mért nézetem szerint csak e kétő állhat, t. i. vagy akarta komolyan és elhatározottan a két felekezet az egyesülést, vagy nem; — ha akarta, a három millió protestans mint porszemét fuallottá volna el azon néhány lelkesz, a kik e mű létesülésének ellene állottak: ha nem akarta akkor nem volt mit akadályozni. És én azt mondom, hogy ezen egyesülés teljes határozottsággal munkába sem volt még véve korunkban, — egybírnat a ki az egyesülésnek akár gátolólag utjába áll, akár erőszakkal keresztül akarja hajtani: az mind két esetben uralkodni akar a lelkiismeret szabadságán, mert joga van mindenkinek megmaradni saját hitfelekezetében, s joga van azt elhagyni, — ahogy egyik sem hagyja el, s a két felekezet nem fuzionál, annak a lelkeszék nem okai, s azért őket orthodoxoknak nevezni nem lehet. Különbén ezen egyesülésnek nem csak hittani, hanem nemzetiségi kérdések is állanak utjába, s czikkiró maga is átátja, hogy ébnyen megy ez az egy nemzetiségi népek között, de azt hiszem hogy az ágostaiak azon fősököljé, mely ellen a miniszter vizsgálatot rendelt a panszlavismus terjesztéséért, soká fog egyesülni akarni a helv. hit-

vallásuk debreczeni főiskolájával. De nem vagunk orthodoxok azért sem, hogy a közös iskolákért fanatikus hűvel nem lelkesülünk.

Az országos törvényhozás, midőn a népvédelést a kor színvonalára akarta emelni, a végzetelt tartva szembe előtt, pedans részletességgel meghatározta a tanítandó tantárgyakat, a tanórák számát, az iskolapadok terimétét stb.: de a törvényes kellekkel szigorú figyelemmel tartása mellett, megengedte egy-egyeknek, mint felekezeteknek, hogy iskoláikat tarthassanak.

A népvédelem üdvös eredménye nem attól függ, ha vajjon a növendékek felekezeti, vagy közös iskolában tanítottak-e: hanem attól, hogy jól tanítottak-e; — én láttam már nagyon kitünő felekezeti iskolákat, melyeket maga a tanfelügyelő is olyanoknak ismert el, — és láttam bírálaton alól közös iskolát, melyet maga a községi iskolai szék záratott be a tanító elbocsátásával. Reményem hogy maga a czikkíró sem fogja azt állítani hogy azótt, mert ezen bírálaton alól álló iskola közös volt, jobb lett volna, mint a kitünő felekezeti iskola?!

Kérdem czikkírótól, mik non tanítottak a felekezeti iskolában, a melyeknek a közös iskolában tanították ki? A törvényhozás kiadta a tantervet, tanfelügyelő által szigorúan örökídik azok megtartása fölött, és azon felekezeti iskolákat, melyek ahöz nem alkalmazkodnak, bezárja. Avagy azt hiszi czikkíró, hogy a felekezeti iskolákban ma napság is csak kizárólag vallásos tankönyvek tanítottak? Nagyon csatlakozik. És ha vannak ily iskolák azok nem a papok orthodoxusmasából meritene — legalább prot. egyházunkban — táplálékot; hanem a tanító tudatlanságából, vagy hanyagságából; a kik helyt azért mégsem lehet másokat állítani, mert 80—100 ft évi jövedelemre, képezédt végzett alkalmatos tanítók non hivhatók. Az ily helyeken természetesen előáll a kormány intézkedési joga, hogy bezárattatva a nevelés czéljának meg nem felelo felekezeti iskolát, maga létesítsen olyat a minőt a törvény követel. De ezt az egész országban egyszerre létesíteni, sem nem szükséges, sem nem lehet. Itt például N-Kállóban igyekszik mindenik felekezett 70 iskolát tartani, s fent is tartotta eddig, — de tegyük föl, hogy a felekezetek mind át adnák iskoláikat a kormánynak, a közel 800 iskolakötelenek 10 tanítóval kiknek fizetése csak 500 frjtával 4000 frta menne, a törvény által engedélyezett 5%, iskolai adó alig menne 1200 frta, és im csupán N-Kállóban, csak a tanítók fizetését 2800 frtal kellene pótolni. Hová rugna ezen összeg az egész országban? Tessék kiszámítani.

(Vége köv.)

KÖZÜGYEK.

A második egyetemes magyar tanító-gyűlés előestéjén.

Külföldön, különösen Németországban, szokássá vált már, hogy a tanítók is, mint más szakemberek, évenként egyetemes tanító-gyűléseket tartanak. Évelekként a poroszországi tanító-gyűléseket hazánkól is, kivált a Szepességől, többen felkeresték és meglátogatták. Sőt az 1871-iki bécsi egyetemes tanító-gyűlésen, megynék akkori tanfelügyelője Tokaji Nagy Lajos is jelen volt, tudomásom szerint. Igen természetes, hogy Magyarország más vidékeiről, kiváltképen a dunántúli részről, sokan felrándultak a bécsi nagygyűlésre.

A tanfélének és tanügybarátok sürgetésére, ily példák után, hazánkban is megtartott az első egyetemes magyar tanító-gyűlés. Ki tagadná azt, hogy ama gyűlésen az illetőknek nagyon sokat kellett küzdeniök a kezdet nehézségeivel, s így a véres remények szemében az ohajtott eredmény nem hozható létre. Nem vezetett be bennünket az igéret földére. Sok volt a

tárgy, mely felett tanácskoznál emulhatatlanul szükséges lett volna; ha a gyűlés napról-napra tart és folytattatik, mint például az országghazban a törvényhozóké, lehetett volna is a fenforgó kérdésekben megállapodásra jutni; de két-három nap alatt ezt lehetetlen volt. Így egy másik egyetemes tanító-gyűlés mellobbi összehívása elkerülhetetlen volt. Így ezt, a múlt évben, a hazánkban, nemzetünkért ég ezernemű csapások miatt kivinni nem lehetett. A folyó év elején azonban a gyűlés megtartásának eszméje ismét felvetett. Az összejövetel, tanácskozás tárgyai s módozatai körvonaloztattak. S oda dőlt el a kérdés, hogy a II-ik egyetemes tanító-gyűlés folyó évi augusztus 9, 10, 11, 12-ik napjain, Budapestben megtartassék. A rendező bizottság már előbb kitűzte a főbb tételeket, melyeket a gyűlésen vitatni fognak. E tételek lapunkban is közölve valának annak idejében. Felhivattak az egyes tanítói egyletek, értekezletek, hogy e tárgyak felett előre is eszmét cseréljenek s véleményüket, a nagygyűlés előtt, a rendező bizottsághoz beküldjék. Nevezett bizottság a gyűlést azáltal is-gyümölcsözőbbé ohajta tenni, hogy tanszerkiállítás is rendez a nevezett napokon.

Ily előzmények tetteket eme második egyetemes magyar tanító-gyűlés megtartása s rendszeres lefolyása végett. Csak e rövid vázlatból is beláthatja az olvasó, hogy az illetők igyekeztek megtenni, s a körülményekhez képest meg is tettek mindent s nem mulasztottak el semmit, — még az olesó utazás és elszállásolás előnyeit is kizsákmányolva, a legszegényebb tanítók, tanügybarátok stb. érdekében, — hogy e gyűlésen mindenki, aki olvasni s gondolkozni szokott, hogy a nevelés, a tanügy, az emberiség legszentebb érdeke. S így elég annyit mondani, hogy e terbe vitt gyűlésen a nevelés-, a tanügy fejlesztése s előbbviteléről lesz szó; ennek érdekében történik ott minden: beszéd, mintautasítások, tanszerkiállítás stb.

Igenis! T olvasó. Éz azon gyűlés, hol az emberiség, közelebb nemzetünk valódi, igazi érdekei felett fognak az illetők tanácskozní... Igenis! Éz azon gyűlés, hol azért ejtik minden szót: miként kell a földnek különben is legnemesebb s legremekebb tereménységéből isten képre hasonlító nem, szabad embert nevelni, képezni; a kinn aztán az isteni tulajdonok legalább némi-némi részben felismerhetők legyenek. Arról lesz itt szó isigen, hogy a szabadság, egyenlőség, testvériség érzelmeit miként lehetesen legkönnyebben e haza minden fia és leánya szívébe beültetni s gyümölcsözővé tenni; hogy az emberek értelmi tehetségét a kunyhókban is odfajleszszék, akik erre hivatva vannak, hogy tudja meg: miért és mennyiben ura a földnek s ennek minden teremettét állatainak? A felett fog folyni igenis a vita, hábir csak köztvetve, hogy nemzetünk miként emelhető leghamarabb s legkönnyebben a nyugati műveltség színvonalára; hogy mellobbi szabad, művelt, értelmes, felvilágosodott emberek lakják eme földet, melyen lakunk és hogy tudják ennek áldásait szellemi és anyagi előhaladásukra s igazi saját javokra és boldogságukra, tudatosan kizsákmányolni és felhasználni.

Az a fájdalom egyedül, hogy megynékben csak a nyiregyházait ev tanítói kör tárgyalta a kitűzött tételeket! Éz egyedül a nyiregyházait ev. egyh. tanács gondolt rá, hogy a gyűlésen való megjelenésére egy tanítónak anyagi segélyt nyújtson. Tanító-egyleteink csak névleg léteznek. Ejeltelet e fontos gyűlés előestéjéig legalább egyik sem adott magáról arra nézve, hogy a kitűzött tételeket tárgyalta volna, vagy magát a gyűlésen képviseltesse. Ilyesmíról nyilvánosságra nímsem jutott. Én részemről nem mulasztottam el, midőn

ideje volt, a kitűzött tételeket e lapban is közölni s azok meghagyás-vetésére a megynékben létező tanító-egyletek, tanítók s tanfelügyelőségek fejelmét, ez uton is felhíni. De nem mulasztottam el most sem jelezni, hogy mi semmit nem tettünk. Hát miket ama hat tőtelben kifejezett eszmék, elvek nem érdekelnek?! Hát nekünk nincs szükségünk az egyetemes gyűlésen való megjelenésre is az ottani oklásra?! Talán mi tökéletesek vagyunk?! Talán nálunk minden rendben van?! Hát fogják meg névleges tanító-egyleteink, minők sokféle néven és címen léteznek, az igazak édes álmát aludni?! Mikor fogunk már felszerelni a munkára? mikor?... Sok és nagy kérdések. Vajjon a közel jövő ad-e rájuk feleletet? Vagy csak alszunk, szunyadozunk tovább?! No! hát akkor csendes, nyugodalmas jó éjszákait!.....

Görömbel Péter.

Gondolkozunk egy szabolcsmegyei és hajdukerületi tanügyi statisztikai táblázat összeállítására és közebeosztására felöl.

Hogy a statisztikai adatok gyűjtése mily fontos és nagy horderjű dolgot: ennek fejtegetésével s bizonyításával által megseríteném e lap olvasóit, vagy a legjobb esetben is csak a szót szaporítanám. Nincs a tudományunk olyan ága, melynek a maga körében, ha fejlődni és haladni komoly szándéka van, a statisztika adataira szüksége ne lenne. A történész, orvos, természettudós, bölcsész stb, ha az általa választott tudomány-szak ügyét lelkiismeretesen ohajta előre vinni, nem lehet el a már többször nevezett adatok nélkül.

A statisztika táblázatait lényegesen s elkerülhetlenül megkivátnak különösen a tanügy előmozdítására nézve, a művelődés terjesztése körül. Mint arra, hogy egy magas palota harmadik emeletére jusunk, a mai építkezési mód szerint legalább, lépcsőzetett kell igénybe vennünk: épen így van a dolgot az emberiség szellemi fejlődésének, a valódi műveltség szégesedésének, az iskola-ügynek kérdéseivel is, ha ez rendeltetésének megfelelő állapotban akarjuk szeméinket látni. Éz szemlefeltevések így előbbviteléről, emeléséről lépcsőzet egyes fokait a statisztika évről-évre kimutatott adatai lehettesítik. Hogy e téren is előre, feljebb-feljebb lépegethessünk, még pedig biztosan: szükségünk van megynékben is egy tanügy statisztikai táblázat összeállítására és közebeosztására. É hiányt pótolni, e léhozgot betölteni a művelődés terén, igyekeztek a külföldi példák által buzdítottva hazánkban is dr. Bars, J. Schwarz Gy. és mások. Közlebb Győr, Sopronyi és más megyekben is, a tanfelügyelők állították össze s adták ki e tanügyi statisztikai táblázatot, saját meggyök területéről szedegetvén s gyűjtve hozzá az egyes számadatokat. A saját pedig elismeréssel fogadta s a közvélemény helyesen ezen eljárás a jelzett téren. A saját és közvélemény pedig, mint mindnyáján tudjuk, nagyon hatalom. Ezekkel, különösen mégis a közvéleményen nem tanácsos szembeszállani; mert könnyen elvesztheti az ellenfél oly hatalommal szemben a csatát mint a közvélemény: „mivel ennek hatalma nem gyűjti egyes ember életétől, hanem nagy és általános elvek uralma alatt áll.”

Egyedül egy ily részletes kimutatásból tudnánk meg, hogy állunk a tanügy terén Szabolcs vármegyében. É könnyben találhatjuk meg azt, a mi van és annak üres helyét, a mi nincs; hogy így aztán a mi van azt figyelemmel kísérjük, gondolozunk, fejlesztjük, szaporítsuk; a mi nincs, annak pedig megszerzésén igyekezzünk, létesítéséről gondolkozunk s előállításában fáradozunk, buzgólkodjunk.

Tagadhatlan igaz s dönthetlen azon állítás, hogy a statisztikai adatok értéke nagyon viszonyos. Ugyanazon számtételnek, a közforgalomra nézve, kedvező körülmények között, t. i. a fejlődési, haladási időszakokban, legfeljebb egy pár évig van értelme, értéke; mivel ilyenkor a könyvből felvett számadatokat, két év múlva az élet, a gyakorlat mással váltja fel. Tegyük

A „Szabolcs” tárczája.

Az ifjak.

— Tankötevény, —

„Jöjj! siessünk esőgezedve
Elbolongni a völgyekbe”!
Mond a kis patak társához!
A völgy virággalát hoz. —
Virányos völgy,
Zengő madár,
Lomlós erdő,
Csérje, fűszál
Élőttő nedűnkre rég vár!

„Oh várj még! — mond az ifju társ
Még nagyon kicsinyke halunk;
Éltévednél len a völgyön
A verőfényes mezőkön. —
Kéjvágyó napugár előtt
— Mig terneted nagyobbra nőtt —
Rejtőz el a hívós árnyban;
Majd a mosolygó virányban
Kettős öröm, édes éret —
— Mit a gyöngö még nem érzett —
Várnak későbbben mi reánk!”

A jó tanács mind haszalan!...
A kis patak, a kis tobo
Kéjvágyó völgy rohan
A hely lejtőjén lefelé
S len a völgyben, a zöld gyepek
Cskahamar sirját is lelé.
De a másik tópot keres
Sziklák között a bérzetefon,
S midőn izmos és erős lén,
Csérgezedve, vig morajjal,

A szerelmes völgy ölébe
Üdvözöl dalok közt lép le —

Medret és a lány talaján,
Medre mellett his füzes van,
Bonne zengő madársereg,
Oly andalgón elesereség ....
Partján két neveléses virul
S ha el virul rék lehall...
Nappal lángoló napugár
Kéjeleveg kelbőre jár,
Csahitán mosolyg feljeje...
Édesgeti... csalja... bírja...
Magasla fel... de nem bírja;
S a kis patak sima tükrön
Megtörtök aczel sugara!!!

Oh ifjuság! esőgő patak!
A hízegő nyájas szavak
Varázshatalma gyökölő,
Mikkel a híz kecs esabit. —
Vigyázz! mert könnyen elimnt. —

Leffer Sámuel.

Egy család története.

(Folytatás)

II. Rész: A hivataln vendég.

A falu északkeleti végén magónosan a többi házaktól kisé távolabb áll egy kis óndszerű lak, alig valamennyire különböző a többi falusi házaktól, egy rengeteg nagy udvar közepén, délre egy nagy emeletes magtár, északra távol egy hosszú istálló, a magtár és istálló felől anyagból cseréppel fedne, szép sárgára festve, míg az udvarházza csak szalmafedelt jutoit, azt is jól megkuszálta már a szélvész, úgy látszik első tekintetre, hogy azok a büszke paripák, és azok a szép

magyar ökrök, melyeket épen most bocsát vajúra a csúkos és béres többre becsültnek, mint az a marcialis öszbehajló szakállú uri ember, ki parancsoláshoz szokott hangon ad utasításokat az udvaron dolgai után látó számos cselédiségnek. Talán felesleges is mondanunk, hogy e nyit tekintetű becsületes arcu uri ember gazdatiszt, gr. Radácsi Guidó x-i terjedelmes uradalomban.

A széles, tágas udvar hátterén magas rácsoszáttal elkerített nagy gyümölcsös; kert terül el, nem gátolva a hasznossági elv, hogy elől néhány fenőfő s egyéb dísznövény ne foglaljon helyet, mely a kertnek kívülről névelé urias tekintetet kölcsönöz.

Ezen a terjedelmes portán Tekintetes Kolozsvári Mihály uram a legnagyobb ur, mikor a Gróf ott nincs és vendégek sincsenek, a mi igen ritka dolog, állván Kolozsvári uram a vendégserető házigazdák között a legjobb hírből messze vidéken. De még maga a gróf Oméltósága is, ki különben igen szigorú ember számtalanszor megbemeri őt, meghallgatja s elfogadja okos tanácsait, s megvan neki egyszerűs mindmunkorra engedve leüle beszélni oméltóságával. Éz csak az ő kiváltságos joga a többi gazdatisztok között.

De lépjünk közelebb, s ismerkedjünk meg az egész családdal.

A házi nő épen két leánya képz munkának szemléletével van elfoglalva, amennyiben holnap vizsgájuk lesz a gyermekeknek, és e vizsga nagy ünneppeliséggel szokott végez menni, a szomszédok lelkészek s kisebb földes urak rendszeren meg szoktak erre hivatni, a mikor is a vizsgát nagy ebéd, ezt ismét társulmányos szokta követni kiváltságos viradtag.

Különb kolozsvári uram kedves életpárja előkelő műveltségű bir, a gróf köztársakkal egyenlő neveltetésben részesült. Bár kisé elhízott, de egész alakja és modora megnyerő, szívélyes, lekütelező, gömbölyded kerek képe maga a megtetesült nyájasság és jószívűség.

A két leány a mama mellett majdnem egyidejű-

például: hogy ma megynéken van 200 iskola; ebből teljesen fel van szerelve 80; két év elmultával szaporodhat az iskolák száma tizenötöt; a felszereltek hatvanai is; így amott a 200 helyett 213, emitt 80 helyett 140 áll valóságban. de ez csak azt bizonyítja, hogy ily táblázat minden évben kell összeállítani, nem kimélve költséget, sem fáradságot. Igen! mert hiszen csak így tudjuk meg: előre mentünk-e vagy hátra? Hol történt megállapodás, hol előre- és hol hátramenés? ezt csak a statisztikai táblázat képes tisztán feltüntetni. Így aztán lehet oszkerülni, a szükséghez képest intézkedni még a szobából is. — Tehát minden évben közzé kell tenni a tanügyi állapotról való táblás kimutatást, mert mint Buckley mondá: „ma már a társadalom mozgalmá oly rohamos, hogy egyik nemzedék szükségletei nem szolgálhatnak mérvül a másik szükségleteire”. (Buckle H. I. Anglia művelőd. tört. III k 140—141 l.). Minden nappal elbű megnyílik egy lépéssel célunk és rendeltetésünk felé; fejlődünk. Vagy ha azt tartjuk igaznak, hogy: „nem az idő halad: mi változunk.” mint az ember tragédiájának hallhatatlan költoje ezt írta, akkor hát: változunk mindennap; de a művelődés terén, e változást mégis jelezni kell mindennap, hogy így helye legyen a művelődés történetének, az az, hogy e művelődés története, az évről évre gyűjtendő adatok után nálunk is, nemzetünkrol is, megirható legyen.

E kis kitérésből nyilván kitetszik, hogy a statisztika számadatai a művelődés történetére nézve örök becsei és értékek. Azaz, hogy e tekintetben amaz adatok értéke már abszolút. Így is, amugy is nagyon kívánatos, sőt szükséges, hogy e táblázat megynéken elkészítsék.

E lap olvasói emlékezhetnek s azt hiszem emlékezni is rá, miként a mult évben a rom és gör. cath. és ref. iskolák felügyelői nyilvánosan felhívták sajtó utján, épen e lap által, hogy a kormányzást alatt levő iskolák állapotról becössásson a nyilvánosság élé egy részletes statisztikai kimutatást. Ilyt a zsidóktól, kiknek iskolái ügyeiről a legközelebbi számban szözlünk, kívánni nem lehet; mivel ott, t. i. az izraelitáknál olyan vidéki, vagy megyei iskolai felügyelőség nincs, mint a többi megnevezett felekezeteknél. Itt minden egyes család, vagy egyes községekben több család által feltartott u. n. zugiskola magának áll s eskik. Ezek felett, mint felekezeti hatóság, nem örökdió senki ember fia... És így kimutatást nincs is kitől kérni és várni.

E cikkkel mind a közvélemény hangos kívánata következtében lettek megírva s a másik nagy hatalom a sajtó által elterjesztve. És mi történt? A ref. iskolák felügyelősége elkészítette a kért táblázatot a kormányzást alatti iskolák állapotáról, mely szinte a lapok hasábjain, meg a mult évben ismertette volt. A többi felekezetek felügyelőségétől nem jött semmi hang. Pedig a közvéleménnyel és a sajtóval trefülán: cselőzök nem vezet. És ezt nem árt figyelembe venni azoknak, a kiket e dolog épen illet.

Hanem: nem levén szándékunk sem egyesekre, sem felekezetekre olyasmit erőszakolni, mi nekik nem tetszik, vagy elvök elleni; sem pedig keseríteni nekik aszárván seukit: az említett felekezetek iskolai felügyelőségéhez ezuttal több szavunk nem lesz. Különbön is van ez úgynek megynéken is oly község, melynek épen munkakörébe eskik a szabolcsmezei és hajdukerületi tanügyi statisztikai táblázat összeállítása s közvététele. Ertem a tanfelügyelőséget. Emelöfgva ezek fordulok kéro szavaimmal, ha meghallgatást nyerhetnék. En azt remélni elég bátor vagyok előre is.

Megynék és a hajdukerület tanfelügyelője több mint két év óta viseli itt e hivatalát anyai idő igen elegendő arra nézve, hogy a felügyelete által levő iskolákkal közelebbről s részletesen megismerkedjék. Hiszen erre nézve a 868 XXXVIII t. c. azt rendelí, hogy köteles a tanfelügyelő az iskolákat... .. de eröl talán majd mások, hogy külön cikkben szözlünk. Most még annyit csak, hogy nevezett tanfelügyelőség két iz-

benen gyűjtötté már legközelebb össze az iskolák állapotról a adatokat. S azt hiszem közvélemény névelés szölok, ha nyilvánosan kérem n. Kiss József tanfelügyelő urat, hogy a kormányza alatti iskolák állapotáról tanügyi statisztikai táblázatot czim alatt egy kimutatást tegyen közzé. Ezzel magának érdemet szerez a megye közönsége előtt, a tanügynek pedig nagy szolgálatot fog ezáltal is tenni.

Görömbel Péter.

Felhívás a szabolcsmezei és hajdukerületi néptanítókhöz!

Nagyemléltőségű közoktatási nagy. kir. miniszter ur 6. excellentiája f. évi jun. hó 23-án kelt 13064. sz. a. rendelete által a nyári szünidő folyama alatt a hazai összes néptanítóknak számára az országban több helyen tornászati tanfolyamot rendeztet. A szabolcsmezei és hajdukerületi tanterületből jelenköz néptanítók a debreczeni tornagyűléstől fognak képezetnii, és a tanfolyam idejére az államtól pénzsel segélyeztetnii.

Julius hó 22-én vett 19621. sz. a. közoktatásiügyi miniszteri rendelet szerint: a nagyemléltőségű kereskedelmi nagy. kir. miniszterum az ország több városai között Debreczenben is gazdasági tanfolyamot rendeztet, mely július hó 28-tól augusztus 26-ig fog tartani, melyen a felügyeleten alatt levő tanterületből kijelölt és állami segéllyel ellátandó 3 tanítón kívül saját költségökön többen is részt vehetnek, s a jelenközök a kereskedelmi miniszterum által kiállított, nálam több példányban meglevő „Igazolvány”nyal láttatnak el, melyely az illetők vasutakon díj leengedésben fognak részesitetnii.

Tisztelettel hívom fel az igen tisztelt tanító urakat, miszerint a nagyemléltőségű közoktatási és kereskedelmi nagy. kir. miniszterumok által Debreczenben számokra rendeztet tornászati és gazdasági tanfolyamokon minél többen részet vegyen, s ezen igen kedvező alkalmat önművelődésükre sikeresen felhasználni igyekezzenek.*)

Kelt Debreczenben, július 22. 1874.

Kiss József,
szabolcsmezei s hajdukerületi
tanfelügyelő

UDONSÁGOK.

== Képviseleti gyűlés jul. 30-án. — 1. Jegyzökönyv hiteltesítő küldetését neveztetett. 2. Polgármester jelentést tesz Mikecz József verekedéséről Tudatja hogy a helybeli, kir. törvényszék az elővizsgálatott eszközöket, minek folytán Mikeczet snylos testi sértés büntényéért, tekintve hogy az illető életveszélyben forog: vizsgálati fogságba helyezte, minek folytán polgármester öt hivatalból felügyeltesztette. E szomorú esemény mély fájdalommal vétetik tudomásul. — 3. Olvasótartó a királyi kisebb haszonvételek bérbeadásáról megbízott küldetését vélemlényes jelentése a bizottsítokul letett értékpapirokra vonatkozólag. Hosszas vitaközös után az értékpapirok névelés értékben fogadtattak el; a tözsdén jegyzett értékpapirok pedig 3/4 értékben oly megjegyzéssel, hogy ha azoknak ára csokkene, az illetők által a különbözet készpénzben leend utánpótlandó. — 4. A boltbörök azon kérelmek, hogy csak felvüi biztosítékot kelljen letenniük, megadatott, annyival is inkább mivel eröl a p. p. rendtartás ugy is elég biztosítékot nyujt. — 5. Szöba jöven a „sörház” ügye: ellátározatott, hogy az katonai laktanyának lesz fordítandó. — Olvasótartó ág ev. tanító folyamodása, melyben kéri, hogy miután az ismétölt iskola vezetéseért ugy is tiszteljedji ígértetett számokra a képviselet által: 20—20 forint teljést összesen 100 frtot részokre utalványoznáknak, mely összegzet ök arra használnák, hogy az egytetemes tanítóit

*) A szabolcsmezei s hajdukerületi közöny tek. szerkesztöje tisztelettel keretik a közvététele

a hamuszín hajú kis fia szerényen meghuzta magát egy szegletben, míg lopva fel felkereste Ilonca tekintetét, ki sehogysem akarta felvenni azokat a szép szemérről a medveböröl, mely a kanapé élv volt terítve. Azonban Boriska karjába csimpaszkodott a kis fekete hajú Edének s ugyancsak kikérdözte, hogy mit tudott távol csinálni egy álló esztendeig? Talán eszébe se jutott az alatt a korti hinta? Hát aztán tud e még tilinközni? Ugy hogy alig tudott hirtelen minden kérdésére megfelelni.

Elemér már a szülökül társalkodott. Árpád pedig a festményeket bámulta a falon. Eközben eszöndécsen megnyílt a mellékkajtó, egy bájölt felszemü nő jött be rajta, fejedelni tennettel s oly csodálatos szépségű felszemmél, melyben száz szép szem gyujtó sugara eszáb és vonzereje szorult E nő a nevelöno volt!

Elemér csak egyszer tekintett a büvös felszembe, azután elpirult, s kerülni látszott a gyujtó szemszagarakat, azonban a felszem tüzsugara nem egyszer kereste fel a valóban szép szöke fut, s kizárólag csak vele társalkodott, talán gyönyörködött körönkinti zavarában, vagy egészen zais indokból? Azt majd meglátjuk később.

A beszél tárgyat különben napi események, apróbb érdeketlen tudakozódások képeztek az öregek között, a gyermekek bohókodásait szintén nem érdemes leírni. Eközben ebédre hívtak. Az ebéd azon szivélyes és családias feszletensséggel folyt, melyet ma ritka helyen találhatni fel már. A nevelöno Elemérrel ült szemközöt s folytonosan revalölte égetó tekintetét. A többi gyermekek bohó szermisségekben oly édesen meg-megnevettek, midön egyszerre nehéz utihütölt rofogása fordított minden szemet a kapu fele nyíló ablakra.

(Folyt. köv.)

gyűlésre felmenő a meter rendszorben előismeretek szerzeznének. Kérelmek megadatott. Ugyazint megadatott a helybeli alapnevelök folyomódása után ugyan-e czéla 20 frt, bár ez ellen éröteljes hangok emelkedtek, melyek az illető alapnevelök képességét kétségbe vonták.

(2) Melyik jobb a „Sz. H. Közlöny”-e vagy a „Szabolcs”? Ez a kérdés adott alkalmat az azon szomorú véget ért disputára, mely a „Kömlöhez” czimzett éteköz helyiségben mult hó 26-én este történt, egy képzett ügyvéd és egy városi tisztvelök között. Említet tisztvelök M. J. uyanis, az ellenvélemény hangzókat, erősen mámoros ügyvédet, ki mint mondják ö bizonyos sértö kifejezéseért arczul legyintö, sulyos botjával daczára annak, hogy egy jelenöve, midön szöndökát látta elébe állott, úgy vágta föle, hogy élete mai napig is veszélyben forog, s ha élete megmarad is több mint valószínű, hogy gondolkodó képessége többe vissza nem tér; beszöli így hét lefogása alatt sem képes. A törvényszék az előleges vizsgálatot már megkezdö Mikecz Józsefet vizsgálati fogságba helyezte. Ki is ügyöt fellebbezzen az iratok a czüriára felterjesztettek. — Enyi a szomorú kimeneteli tény előadásá. Mi pedig valóban megdöbbenünk társadalmi életünk jésztö kepe felett Városunkban ugylátszik bot vagy revolver nélkül még az utcára se lehet kimenni, annyival inkább köz vagy nyilvános helyre, a nélkül, hogy életünk veszélynek ne tegyük ki Megjegyzö, hogy a Kömlöheban ugyanekkor nyilvános előadást tartott egy pesti dalársütai. Ugy tudjuk, hogy nyilvános előadásoknál a rendörségek képviselve kellene lenie. Meg nem foghatjuk azért, mi lehet oka annak, hogy a rendörség e botrányt meg nem akadályozta.

(3) A ref. egyház javára aug. 10-én tartandó hangversenyre ismét sikerült egy általános ismert megynéken lakó zeneművészt megnyerni. Nevét nagyobb megletés kedvéért elhalgattuk, még a program se lesz kitéve saját hányatára. A hét elején a sorrend kiemeltük s zét küldetük. Némelyek előtt ugy értesültünk, feltűno hogy e hangverseny a templomban tartatik, azoknak, s általános felvilágosítással megjegyezük: mellözve azt, hogy a hangversenynek czélja épen a templom felszödelés mellözve, hogy Svaitzban, de háznk irányadó helyain is a alkalmas helyiség hiányában templomokban tartatnak hasonló czélu hangversenyek, elég ha annyit constánatunk, hogy ez új templom még ünneplésen felszötelve nincs, és hogy a zene mint a szavaltati darabok a hely komoly-ságához illöen fognak megvalósztatni.

(sz) Emlékeztetjük az illetöket, hogy a nyiregházai papi értekezlet kör aug 10-én a Sötön gyűlést tartand, melyre az elnökség nevében uglog tisztelettel meghívjuk a kör tagjait, s minden érdeklödot.

*. Mult héten tartatott meg Miskolczon a tiszai ev. egyház kerület gyűlése, mely felé az egész ország feszült kíváncsisággal tekintett, amennyi a n-rözei pánszláv izgatásokról szölo küldöttség ismert jelentése vetettet itt tárgyalás alá. A tárgyalás egy egész napot vett igénybe amennyiben a n-rözei tanárok egy terjedelmes emlékirat terjesztettek fel, mely telv volt a köztisztletben álló fopásztor személye ellen irányzott támadásokkal kapcsolatos és tenyegetéssel. — Még a gyűlés színhelyén is akadt egy pár ember, ki éröteljes jeleit adta előre is egy új muszkavezetésű expeditio iránt táplált hajlamainak. Azonban daczára ennek a superintendentia nem ijelt meg, megvönván az intézött minden segélyt, bizonyítványait érvénytelennek nyilvánította, az intézet sorsáról leendő további intézkedés a kormányknk tartván fel.

× Ismét öngyilkosság történt: városunkban mult hó 27-én. Egy kereskedösegéd könyvelésszülte költekezés miatt szegényben a város erdejében agyonlölte magát. Nem hiszünk várost, melyben annyí mindenféle ziláltság és háborgás volna mint napjainkban Nyiregházán. Társadalmi életünk valóságos felfordult világ. Itt az emberek nem tudnak most nemes elvharozó folytatni egymás ellen. Ember embertársainak nem elvöt igyekszik megdönteni, de személyét megölni ha lehet lekicsik, s ha ez nem sikerül testileg is: uti figura docet. Ki mással össe nem veszel, összeszer, meg-hasonlik önmagával, s ha nincs kit mást megölni, megölí magát. Szomorú idöket élünk. Ime tisztes honatyák, kik ott fenn adták öbnek a tekintetben az első példát gyönyörkedtetek műveikben. Ime a példa ragzó lett; hogy hova fog ez vezetni: a jövő titka; de ha így megy az ezüllött társadalmi élet keseri emlékü romoktól fog felmutatni. Még legnagyobb részben csak szöratnak ama sárkány fogak, melyek nemskóra ki fognak kelni, hogy egymást marczangolja felemészszék. Gondolkodjatok polgárok, téjtekét jözanul, s okuljatok a jelennek szomorú jelein.

*. Nyiregházán szöltiben beszélük, de a „H. kerületi Közlöny” hasábjain is olvassuk, hogy egy elöszörü rendönyi tisztvelökön a villók által nem saját földölör ugorkát hozatott volna! Igaz, hogy az ugorka napjainkban igen beces portöka. De kell, hogy az szászor becesebb legyen városunk jó birneha. Ha ez csak pusztá rágálon: akkor a birterjesztöje méltó rá, hogy illó büntetését elvegye, mert az ilyen állt csak az általános sülyedés mozdítottát elő, de ha való akkor gyökeres oroslarta van szükség. Azt hiszük a közvéleménynek adunk kifejezést, ha felhívjuk nyilvánosan a rendöri osztályt, hogy igazolja magát, mert egy becsületest tisztvelöknek semmi szennyet magán tűrni nem szabad.

(2) Az országos hírd liszkai Rabbi meghalt a mult héten. Halála Nyiregházán s az egész vidéken nagy érdekeltséggel fogadtatott. Mint tudjuk felekezete, különösen az orth párt öt rendkívüli tiszteletben részesitette. Messze földölör jártak tisztelötere. Maga nélkülözött, de házánál naponta igen sokan éllattak életemmel, úgy hogy lakása ugyszólván vendöglöhoz hasonlított Sokan profetászorú dicsefnyvel körveztek. Mint ismeröi mondják a tudományoknál is foglakozott.

*) Apja gardatisztnek szánta.

HIRDETÉSEK.

Gépolaj eladás.

Valódi puglai gépolajat ugy szinte dohányszíneget ajánlja legjutányosabb áron

Glück Ignáz,
Nyiregyházán Páznonyi-utca

Hirdetmény.

A nagyméltóságú Gróf Hadik-Barkóczy-féle hitbizományi vagyonhoz tartozó s Szabolcsmegyében a nyiregyház-ungvári vasutvonal közvetlen közelében levő Bogdány mezőváros határában fekvő 779 holdnyi szántó-, kaszáló- és legelőből álló tagosított birtok lakházzal és majorsági épületekkel, továbbá:

Kemecse község határában fekvő 26 hold szántó- és kaszáló-, végre

Demecser község határában fekvő 2192 hold szántó, kaszáló és rétbeli tagos birtok, az utánnak járó királyi kisebb haszonvételekkel együtt az 1875-dik év január hó 1-től kezdődő 6 egymásután következő évekre az 1874-dik év augusztus hó 26-dik napjának reggeli 10 órájkor Nyiregyházán Szesztay Károly ügyvéd lakásán tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek alantírott nál és Pálócson a számvétségénél megtudhatók.

Megjegyzendő miszerint a bérelthez Bogdány községében 72 köblös s Demecser községében 88 köblös öszivetés és többrendbeli takarmányneműek is adatnak át a legtöbbet ígérő új bérlőnek.

Kelt Nyiregyházán, 1874. július hó 15-kén. (3-3)

Szesztay Károly,
k. és v. ügyvéd.

ad. 432.
K.

Pályázat.

A tiszadada-i jegyzői állomás, melylyel 400 firt középszénüzetés, 5 hold föld haszon élvezete és szabadlakás van összekötve üresedésbe jövén, ennek betöltésére pályázat nyitattik. A kellően felszerelt kérvények f. évi augusztus hó 25-ig a dadai alsójárás szolgabírójához be nyújthatók. A választás f. évi szeptember hó 1-ső napján fog megtartatni. T.-Lők, 1874. július 19.

Önödy Géza,
szolgabíró.

A magyar-német erdőipar egyesület

közzé teszi, hogy Tokajban és Szolnokon a „Sepper és Satori” cézgtől átvett s újonnan berendezett gőzfűrészeik folytonos működésben vannak; ugy e helyeken valamint a következő állomásokon:

Nyiregyházán, Ujfehértón, Debreczenben, Szerencsen, Miskolczon, Sülyőn és Fegyverneken dusan felszerelt raktárjai megnyitattak.

Felhívatik tehát a t. cz. közönség figyelme arra, hogy e helyeken mindennemű vágott és szálfanyagok eladásra kézen állanak, rendkívüli megrendelések pedig gyorsan és pontosan teljesítetnek.

E faárúk kitünő minősége s a lehető olcsó árak minél több megrendelést engedvén remélni, a t. cz. közönségnek tisztelettel ajánlja

Huszhon, 1873. szeptember 30-án

(12-11)

BIZOMÁNYI RAKTÁR KISVÁRDÁN.

Alulírott tisztelettel értesitem a helybeli s vidéki t. cz. közönséget, különösen pedig a gazdászattal foglalkozókat, hogy közelebb

a csermelyvölgyi gazd. gépgyár

BIZOMÁNYI RAKTÁRÁT

Kis-Várda s vidékére átvettem, minélfogva nevezett gyár mindenféle termékei, u. m. borsajtók, szőlősajtók vasjárgány, mindenféle szóró-rosták, vetőgépek, malátazúzók, burgonya-zúzók, szeska-vágók, tengeri-morzsolók, kőso-örlek, szalmakötél-gép, répavágók és répapazók, burgonyakapáló s töltő-éke, Benkő-féle magtakarók, Gubicz- és Vidacs-féle ekék, vas hengerek és minden e nembe vágó különféle gazdasági eszközök mindenkor készletben gyári áron kaphatók. Továbbá hydraulikus cézment szinten kapható nálam nagyban és kicsinyben a legjutányosabb gyári áron.

Teljes tisztelettel
Grósz Bernáth.

Haszonbérlet.

Debreczenhez két órányira, a vámospircsi vasútállomáshoz $\frac{3}{4}$ órányira egy (1200 ölével számítva) 1180 holdból álló pusztai birtok 1875. april 24-től kezdve, — s gazdasági épületekkel ellátva, több évre haszonbérbe kiadó. Bővebb értesítést nyerhetni Bagoson, Darvas Albert kiadó-tulajdonosnál (3-3)

Utolsó posta: Vámospircs.

Hirdetés.

A vidékieknek ajánlom a jelen cséplési időnyre a nagy-halászi erdőben lévő, kitünő minőségű és szokatlanul olcsó tűzi fa készletemet: 1 öl kitünő minőségű tölgy hasáb fa 6 firt, 1 öl vastag tölgy dorong fa 4 firt.

Megrendeléseket elfogad Kálló-Semlyénben (2-2)

Kállay András,
tulajdonos.

Haszonbérlet.

A jthügyi határában levő mintegy 1000 holdat tevő nagyobb részt szántó és kaszáló földből álló tagos birtokom, — mely a tokaji indó háztól évi órányi távolságra van, az 1875-dik évi Szent-György naptól fogva több évre bérebe adandó.

A feltételek iránt értekezhetni t. Czukor József nr ügyvéddel Nyiregyházán.

Patay András.

Hirdetmény.

Szabolcsmegye Apagy helységében egy teljesen felszerelt

szesz-gyár

kellő lakással — 120 darab sőre hízalására való istálóval, a tulajdonos által a helyszinén adandó 250 — 300 öl legjobb minőségű fával, vagy a nélkül, egy vagy esetleg több évre bérebe adandó. — Bővebb felvilágosítást ad Székelyben Zoltán Ferenc tulajdonos, és Nyiregyházán

(8-2)

Haas Mór.

470
1874.

Árverési hirdetés.

Néhai Jelenovics Anna hagyatékához tartozó nyiregyházai 842-dik számú ház, kótaji félnyilas szőlő, két darab tilyai takarékpénztári, és két darab nyiregyházai iparbanki részvények, a nagykoru örökösök kívánatához képest, folyó évi augusztus hó 22-ik napján, délután 3 órakor, a városházánál tartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Kelt Nyiregyházán, 1874-dik évi július hó 31-én tartott árvaszéki ülésben.

Kmethy István,
árvaszéki jegyző.

Eladó ház.

A nagykállai utczán levő 1014-dik számú ház előnyös feltételek mellett szabad kézből eladó értekezhetni ugyanott a tulajdonossal

(0-2)